

Basiskartlegging i utvalgte verneområder i Troms og Finnmark

Kristin Sommerseth Johansen, Geir Arnesen og Øyvind Haugland

Basiskartlegging i utvalgte verneområder i Troms og Finnmark

Ecofact rapport: 550

www.ecofact.no

Referanse til rapporten:	Johansen, K.S., Arnesen, G., Haugland, Ø. 2018. Basiskartlegging i utvalgte verneområder i Troms og Finnmark. Ecofact rapport 550
Nøkkelord:	Natur i Norge, Slettnes, Ånderdalen, naturtyper
ISSN:	1891-5450
ISBN:	978-82-8262-548-7
Oppdragsgiver:	Miljødirektoratet
Prosjektleder hos Ecofact:	Kristin Sommerseth Johansen
Prosjektmedarbeidere:	Gunn-Anne Sommersel, Francisco Javier Ancín Murguzur, Silje Kristin Nygård, Åshild Idsøe, Sigrid Skrivervik Bruvoll, Anja Aas Røberg, Lina Sofia Sjøblom
Kvalitetssikret av:	Kristin Sommerseth Johansen
Forside:	Motiv fra Slettnes naturreservat på Nordkynhalvøya Foto: Geir Arnesen

www.ecofact.no

INNHold

FORORD	1
1 HÅKØYBOTN	2
1.1 GENERELLE FAGLIGE VURDERINGER	2
1.2 OBSERVERTE FORVALTNINGSRELEVANTE PROBLEMSTILLINGER.....	2
1.3 PRAKTISKE UTFORDRINGER I FELT	2
1.4 USIKKERHET OG ALTERNATIVE VALG	2
2 DANKARVÅGVATNET	3
2.1 GENERELLE FAGLIGE VURDERINGER	3
2.2 OBSERVERTE FORVALTNINGSRELEVANTE PROBLEMSTILLINGER.....	3
2.3 PRAKTISKE UTFORDRINGER I FELT	3
2.4 USIKKERHET OG ALTERNATIVE VALG	3
3 BRANNMYRA	4
3.1 GENERELLE FAGLIGE VURDERINGER	4
3.2 OBSERVERTE FORVALTNINGSRELEVANTE PROBLEMSTILLINGER.....	5
3.3 PRAKTISKE UTFORDRINGER I FELT	5
3.4 USIKKERHET OG ALTERNATIVE VALG	5
4 VARDNESMYRA	6
4.1 GENERELLE FAGLIGE VURDERINGER	6
4.2 OBSERVERTE FORVALTNINGSRELEVANTE PROBLEMSTILLINGER.....	6
4.3 PRAKTISKE UTFORDRINGER I FELT	6
4.4 USIKKERHET OG ALTERNATIVE VALG	6
5 GULLESFJORDBOTN	7
5.1 GENERELLE FAGLIGE VURDERINGER	7
5.2 OBSERVERTE FORVALTNINGSRELEVANTE PROBLEMSTILLINGER.....	7
5.3 PRAKTISKE UTFORDRINGER I FELT	7
5.4 USIKKERHET OG ALTERNATIVE VALG	7
6 LAUGEN (HARSTAD)	8
6.1 GENERELLE FAGLIGE VURDERINGER	8
6.2 OBSERVERTE FORVALTNINGSRELEVANTE PROBLEMSTILLINGER.....	9
6.3 PRAKTISKE UTFORDRINGER I FELT	9
6.4 USIKKERHET OG ALTERNATIVE VALG	9
7 STORMYRA (LAPPHAUGEN)	10
7.1 GENERELLE FAGLIGE VURDERINGER	10
7.2 OBSERVERTE FORVALTNINGSRELEVANTE PROBLEMSTILLINGER.....	10
7.3 PRAKTISKE UTFORDRINGER I FELT	10
7.4 USIKKERHET OG ALTERNATIVE VALG	11
8 ÅNDERDALEN NASJONALPARK	12
8.1 GENERELLE FAGLIGE VURDERINGER	12
8.2 OBSERVERTE FORVALTNINGSRELEVANTE PROBLEMSTILLINGER.....	13
8.3 PRAKTISKE UTFORDRINGER I FELT	13
8.4 USIKKERHET OG ALTERNATIVE VALG	13
9 ÅNDERDALEN NASJONALPARK, TILLEGG HYTTEKROA	15

9.1	GENERELLE FAGLIGE VURDERINGER	15
9.2	OBSERVERTE FORVALTNINGSRELEVANTE PROBLEMSTILLINGER.....	16
9.3	PRAKTISKE UTFORDRINGER I FELT	16
9.4	USIKKERHET OG ALTERNATIVE VALG	16
10	ÅNDERDALEN NASJONALPARK, TILLEGG GJESKA	17
10.1	GENERELLE FAGLIGE VURDERINGER	17
10.2	OBSERVERTE FORVALTNINGSRELEVANTE PROBLEMSTILLINGER.....	17
10.3	PRAKTISKE UTFORDRINGER I FELT	17
10.4	USIKKERHET OG ALTERNATIVE VALG	18
11	SLETTNES.....	19
11.1	GENERELLE FAGLIGE VURDERINGER	19
11.2	OBSERVERTE FORVALTNINGSRELEVANTE PROBLEMSTILLINGER.....	22
11.3	PRAKTISKE UTFORDRINGER I FELT	22
11.4	USIKKERHET OG ALTERNATIVE VALG	22

FORORD

Ecofact Nord AS har i 2017 hatt flere oppdrag med såkalt basiskartlegging i verneområder i fylkene Troms og Finnmark. Vi har samlet den skriftlige rapporteringen for alle oppdragene i denne rapporten. Tekstene gir en oppsummering av kartleggingsarbeidet med fokus på forhold som kommer dårlig frem i selve kartobjektene med egenskapsdata. Det er også noe bildemateriale fra kartleggingsarealene.

Tromsø
1. februar 2018

Kristin Sommerseth Johansen og Geir Arnesen

1 HÅKØYBOTN

Kommune:	Tromsø
Nettoareal:	287 daa
Verneområde ID:	VV00000133
Kartlegger(e):	Kristin Sommerseth Johansen

1.1 Generelle faglige vurderinger

Verneområdet dekker et elveutløp i ei brei bukt med store strandengkomplekser. Tilgrensende områder er i stor grad kulturmark, for det meste i gjengroing, men også fortsatt i bruk som beite. Naturtypene som ble registrert er med stor overvekt strandenger i øvre geolitoral og supralitoral og strandenger i nedre og midtre geolitoral. I tillegg til disse finnes endel boreal hei og seminaturalig eng som omkranser disse strandengene.

1.2 Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger

Det drives gårdsturisme på gården ovenfor verneområdet, og noen av de omkringliggende eiendommene har båter i fjæra og bruker området på denne måten. Dette skaper noe trafikk. Gårdsturismen ser ut til å være positivt for området, siden innehaverne skjønner området godt og det er ryddig og pent i og rundt verneområdet. Tilliggende område brukes som hestebeite, men dette ser heller ikke ut til å ha negative konsekvenser for verneområdet.

1.3 Praktiske utfordringer i felt

Enkel adkomst til kartleggingsområdet.

1.4 Usikkerhet og alternative valg

Strandengene dekker store flate arealer og vannpåvirkningene er varierende. Området er preget av temmelig brakt vann og soneringen i strandsonen er derfor ikke så utpreget slik som i mer saltpåvirkede enger. Noen steder i reservatet kan det derfor være en utfordring å skille mellom grunntypene øvre geolitoral og supralitoral kontra midtre og nedre geolitoral (T12-C1 og T12-C2). Dette fordi salttolerante arter i mindre grad dominerer midtre og nedre geolitoral sammenlignet med strandenger som er mindre brakke.

2 DANKARVÅGVATNET

Kommune:	Tromsø
Nettoareal:	960 daa
Verneområde ID:	VV00000084
Kartlegger(e):	Kristin Sommerseth Johansen

2.1 Generelle faglige vurderinger

Området ligger nord på Kvaløya og består av våtmarksområder som fungerer som viktige raste- og hekkeområder for en rekke vannfuglarter. Naturtypene som ble kartlagt vekslet mellom jordvannsmyrer, nedbørsmyrer, boreal hei og åpen grunnlendt mark. Området inneholder stort sett fattige naturtyper, men med noen rikere myrdrag sørvest for Dankarvågvatnet.

2.2 Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger

Det observeres at det drives med turistaktiviteter inne i verneområdet, som potensielt kan forstyrre fuglelivet i området.

2.3 Praktiske utfordringer i felt

Det ligger en liten holme i Dankarvågvatnet som ikke ble kartlagt da det var ikke var mulig å ta seg ut dit uten båt.

2.4 Usikkerhet og alternative valg

Grensene mellom de tørreste fattige myrkantene og nedbørsmyr er ikke alltid like klare og kan være vanskelig å få presise under kartlegging.

3 BRANNMYRA

Kommune:	Tranøy
Nettoareal:	1650 daa
Verneområde ID:	VV00000103
Kartlegger(e):	Kristin Sommerseth Johansen og Silje Nygård

3.1 Generelle faglige vurderinger

Området består i stor grad av myrer delt opp av morenerygger. Bortsett fra lengst nord der det fantes litt rikere jordvannsmyrer og langs elva er det stort sett fattige typer som dominerer. Det veksler mellom nedbørsmyrer og fattige/litt intermediære jordvannsmyrer. Moreneryggene ga områder med kalkfattig åpen grunnlendt mark og kalkfattig bærlyngskog som i hovedsak var tresatt av furu. I de sørlige områdene finnes det veldig fine bakkemyrer.

Langs Teinelva som avgrenser verneområdet i øst finnes litt større variasjon i naturtyper. Områdene rundt drenerer til denne og selve elva drar med seg endel næringsstoffer som gir utslag i rikere naturtyper. Endel kildepåvirkning gir også opphav til høgstaudeskoger, og foruten disse finner vi både flommarksskog og rikere myr- og sumpskogsmark. Disse naturtypene er i stor grad tresatt av bjørk, men også av vier, rogn og veldig fine osper i tillegg til innslag av furu. De samme naturtypene finnes også langs Langvasselva som avgrenser verneområdet i nordvest, men ikke i like stor grad.

Figur 1. Brannmyra. Foto: Kristin Sommerseth Johansen.

3.2 Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger

Ingen spesielle.

3.3 Praktiske utfordringer i felt

Ingen spesielle.

3.4 Usikkerhet og alternative valg

Ingen spesielle.

4 VARDNESMYRA

Kommune:	Tranøy
Nettoareal:	2702 daa
Verneområde ID:	VV00000166
Kartlegger(e):	Sigrid Skrivervik Bruvoll og Åshild Idsø

4.1 Generelle faglige vurderinger

Området er et stort myrkompleks med noen mindre vann og helofyttsummer. Myrene varierer fra ekstremfattige til temmelig rike. Det veksler mellom myrflater og myrkanter, og langs bekkene finnes sterkt intermediære myr- og sumpskogsmarker. Innimellom finnes tørrere områder med bærlyngskog og lyngskog tresatt med furu.

4.2 Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger

Ingen spesielle.

4.3 Praktiske utfordringer i felt

Noe lang transporttid til de innerste delene av verneområdet, gjennom tidvis bløte myrer og bekker.

4.4 Usikkerhet og alternative valg

Ingen spesielle.

Figur 2. Fra Vardnesmyra. Foto: Åshild Idsø

5 GULLESFJORDBOTN

Kommune:	Kvæfjord
Nettoareal:	135 daa
Verneområde ID:	VV00000229
Kartlegger(e):	Kristin Sommerseth Johansen

5.1 Generelle faglige vurderinger

Verneområdet ligger innerst i Gullesfjordbotn og inneholder en godt skjermet fjordbotn og to elveutløp. Strandenger av både øvre og nedre type dominerer fjæresona. Ellers i området finnes endel fattige myrer og blåbær/bærlyngskog.

5.2 Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger

Det ligger en campingplass inntil verneområdet. Ellers ingen spesielle.

5.3 Praktiske utfordringer i felt

Området er lett tilgjengelig og kartleggingen lot seg gjennomføre uten problemer.

5.4 Usikkerhet og alternative valg

Ingen spesielle.

6 LAUGEN (HARSTAD)

Kommune:	Harstad
Nettoareal:	98 daa
Verneområde ID:	VV00000093
Kartlegger(e):	Kristin Sommerseth Johansen

6.1 Generelle faglige vurderinger

Området består av gammel kulturmark. Intermediære til kalkrike seminaturlige enger finnes i området mellom Laugen og Sølvskeivågen. Disse engene har et rikt artsinventar med mange forskjellige urter karakteristiske for rikere kulturmark. I de nordvendte liene dominerer høgstaudeskog med gråor, bjørk, bregner og turt.

Figur 3. Verneområdegrense ved gjerde midt i bildet. Laugen i bakgrunnen. Foto: Kristin Sommerseth Johansen.

Figur 4. Fra høgstaudeskogen ved Laugen. Foto: Kristin Sommerseth Johansen.

6.2 Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger

Det er mye trafikk i området av gående/syklister. Forsøpling og slitasje fra denne trafikken kan imidlertid utgjøre en trussel mot området selv om trafikken i stor grad er kanalisert til godt utviklede stier. Det finnes en utescene inne i verneområdet.

6.3 Praktiske utfordringer i felt

Ingen spesielle.

6.4 Usikkerhet og alternative valg

Ingen spesielle.

7 STORMYRA (LAPPHAUGEN)

Kommune:	Lavangen
Nettoareal:	2600 daa
Verneområde ID:	VV00000120
Kartlegger(e):	Gunn-Anne Sommersel, Sigrid Skrivervik Bruvoll og Øyvind Haugland

7.1 Generelle faglige vurderinger

Stormyra består for det meste av jordvannsbetinget vegetasjon med hele spennet fra fattig, via intermediær til rik vegetasjon. Torvmarksformen er for det meste flatmyr med innslag av helofyttsumper i tillegg til enkelte flompåvirkede områder i nærheten av elva. Artsinventaret er typisk i denne typen myrer i Troms.

Figur 5. Stormyra sett fra sør. E6 går gjennom området i bakgrunnen. Foto: Øyvind Haugland.

7.2 Observertede forvaltningsrelevante problemstillinger

Myra ligger 1,5 km sør for Lappaugen Turiststasjon og E6. Det er anlagt parkeringsplass ved E6 og det går sti og kjørespor sør/sørvest på og ved myra. Det er tydelige kjørespor i myra i den sørvestre delen av myra. Innenfor verneområdet finnes det også en hytte og tilhørende merket løype. Dette bidrar også til noe trafikk inn i området. Kjøring på myra bør begrenses.

7.3 Praktiske utfordringer i felt

Deler av myra er vanskelig å bevege seg gjennom på grunn av helofyttsumper og andre svært våte partier.

7.4 Usikkerhet og alternative valg

En del steder er det en utfordring å gå opp grensene mellom de ulike typene da karplantene ofte indikerte noe fattigere vegetasjon enn det mosefloraen gjorde. Inndeling i typer på grunnlag av kryptogamer er dessuten svært tidkrevende.

8 ÅNDERDALEN NASJONALPARK

Kommune:	Tranøy
Nettoareal:	9200 daa (kartlagt område)
Verneområde ID:	VV00000117
Kartlegger(e):	Kristin Sommerseth Johansen, Øyvind Haugland, Anja Aas Rødberg, Francisco Javier Ancin Murguzur, Åshild Idsø og Sigrid Skrivervik Bruvoll

8.1 Generelle faglige vurderinger

Det kartlagte arealet er det mest brukte området i Ånderdalen nasjonalpark og dekker det sørøstlige hjørnet av nasjonalparken langs Ånderelva og opp på begge sider av Åndervatnet. Her finnes jordvannsmyrer som i stor grad er fattige til intermediære, men også med innslag av rikere partier. Skogstypene går fra høgstaude/storbregneskog via blåbærskog til bærlyngskog. Bærlyngskogene er i stor grad tresatt av furu, og mange store gamle trær og både stående og liggende død ved finnes i hele det kartlagte området. Også på myrene finnes gamle krokete sølvfurer.

Figur 6. Åndervatnet sett fra høyden på østsiden av vannet. Foto: Kristin Sommerseth Johansen.

8.2 Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger

Nasjonalparken er mye besøkt, og spesielt det kartlagte området brukes som innfallsport til parken. Dette gir stedvis stor slitasje, spesielt i de våteste områdene. Det er lagt ut klopper for å minimere dette trykket. Det ble ikke funnet mye søppel under kartleggingen, men spesielt rundt Åndervatnet er det en tendens til at det lages nye bålgrøper etter innfallsmetoden. Utstrakt bålfyring gjør også at skogen i nærheten renskes for død ved og nedfallskvister o.l.

8.3 Praktiske utfordringer i felt

Kartleggingsområdet var stort og yttergrensene var langt unna bilvei. Dette gjør at mye tid gikk til transport inn til disse områdene. Under kartleggingen benyttet vi oss av hytta ved Åndervatnet, og dette var en god løsning så lenge vi hadde med oss nok strøm. Det er dårlig til ingen mobil/internettdekning i store deler av kartleggingsområdet. Ved problemer med app gikk det derfor med mye tid til å finne dekning for oppdateringer.

8.4 Usikkerhet og alternative valg

Enkelte av polygonene strakte seg over store områder, og det kan knyttes noe usikkerhet til nøyaktigheten av disse. Variasjoner innenfor kalkgradient og uttørkingsfare kan forekomme uten at det alltid blir fanget opp i slike store polygoner.

Mye av skogsmarka som finnes i Ånderdalen vil være det mange tenker på som naturskog. Skogen er ikke drevet på noe vis, det finnes ikke hogststubber, det finnes både stående og død ved og skogen har et urørt preg. For å kunne defineres som naturskog etter NiN-systemet stilles det krav til mengde og størrelse på stående og liggende død ved. Dette er gjort rede for i tabeller i artikkel 3. Disse har for flere kartleggere vært noe vanskelige å tolke og å definere naturskog bør bli lettere for fremtidig kartlegging. Det er også et poeng at i de klimatiske forholdene i nær kysten i Nord-Norge kommer trærne sjelden opp i så veldig stor dimensjon, og det blir derfor vanskelig å finne de mengdene med død som oppfyller krav til dimensjon som skal til for å kunne bruke naturskogsbegrepet. Likevel fungerer skogen som en naturskog. Vi har i de fleste polygoner i Ånderdalen satt opp normalskog, men angitt mengde død ved i variablene for å kunne diskutere normalskog/naturskog i ettertid.

Figur 7. Læger på ei myr i furuskogen på nordøstsiden av Åndervatnet. Foto: Kristin Sommerseth Johansen.

9 ÅNDERDALEN NASJONALPARK, TILLEGG HYTTEKROA

Kommune: Tranøy
Kartlegger(e): Geir Arnesen

9.1 Generelle faglige vurderinger

Området er dominert av furuskog og boral hei som gror igjen med furu. Etter NiN-definisjoner er det ikke naturskog i området. Det er mye hogstspor i hele det kartlagte området, og naturskogsdefinisjonen er derfor langt fra oppfylt. Det er likevel en del død ved, og særlig gadder. Det er tydelig at de som har drevet plukkhugst her har gått etter de mellomstore trærne og latt det største og tyngste stå. Trolig fordi de er vanskelig å frakte med seg, og i liten grad kunne brukes til tømmer. Det er mest død furu inntil myrkantene (vassjuka trær får ofte stå) og på de tørre rabbene (får kronglete vekstform og har ingen bruksområder). I lia mellom myrene og toppen av åsen til venstre for stien når en går innover er det bedre produksjon og vesentlig mer hogstspor. Siden det er en noen områder med mye død ved i Ånderdalen er det godt potensial for rødlistede arter av vedboende sopp knyttet til gammel furuskog.

Figur 8. Stien innover mot Ånderdalen fra Hyttekroa. Foto: Geir Arnesen.

Figur 9. Flekkhvitkjuke (Antrodia albobrunnea) fotografert nær stien innover fra Hyttekroa. Foto: Geir Arnesen.

9.2 Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger

Dette er den mest brukte innfallsporten til Ånderdalen nasjonalpark, og det er betydelig trafikk. Det er en del problemer med slitasje og erosjon der stien krysser mindre våtmarker. De store myrene er veldig godt klopplagt og det er lite problemer på dem.

9.3 Praktiske utfordringer i felt

Området er lett tilgjengelig og naturtypene var godt utviklet.

9.4 Usikkerhet og alternative valg

Ingen spesielle.

10 ÅNDERDALEN NASJONALPARK, TILLEGG GJESKA

Kommune: Tranøy
Kartlegger(e): Geir Arnesen

10.1 Generelle faglige vurderinger

Dette er en dal som går innover til grensen til Ånderdalen nasjonalpark fra sjøen. Det er spor av gammel bosetning med flere tufter og naust i fjordbotn. Innover dalen er det spor etter gamle slåtter, i tillegg til at det er myrområder, rasmark og yngre skog.

Figur 10. Fjordbotn ved Gjeska. Neset i forgrunnen har husufter og naust. Dalen innover mot venstre har blandingskog av bjørk og furu. Foto: Geir Arnesen

10.2 Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger

Området har ingen åpenbare forvaltningsmessige utfordringer. Dette ser ut til å være en relativt lite brukt innfallspport til nasjonalparken og det er ingen spor av slitasje. Slåttene i området gror igjen med trær, og det er lite og ta tak i for å restaurere.

10.3 Praktiske utfordringer i felt

Området er lett tilgjengelig og naturtypene var stort sett godt utviklet.

10.4 Usikkerhet og alternative valg

Ingen spesielle.

11 SLETTNES

Kommune:	Gamvik
Nettoareal:	11800 daa
Verneområde ID:	VV00000021
Kartlegger(e):	Geir Arnesen, Øyvind Haugland, Lina Sofia Sjøblom, Anja Aas Røberg

11.1 Generelle faglige vurderinger

Dette reservatet er et viktig hekkeområde for en rekke ulike fuglearter. Det flate kystnære landskapet har en blanding av morenemateriale i de høyere områdene og også store områder med hevede strandlinjer der morenematerialet er bearbeidet av strandprosesser. Ellers er det berglendte områder langs kysten som går over i strandberg som har utstrekning langt innover land på grunn av den svært eksponerte kysten.

Vi vil også fremheve at det aller meste av reservatet har vært brukt i forbindelse med boplasser for fiskerbønder langs kysten. Ved Sandvika/Steinneset har det vært handelsplass. Kystområdene er derfor rike på kulturminner som steingjerder (tilgangen på stein er rikelig fra de hevede strandlinjene), og hustufter. Rundt boplassene er det også tydelige spor av kulturmark. Disse engene har vært forlatt i mange tiår, men har fremdeles et relativt godt bevart engpreg. Dette har sammenheng med at det værharde klimaet gjør at gjengroing går svært sakte, samtidig som at området blir beitet av rein. Disse engene er nok blant de nordligste i Norge og ligger i et miljø der sør-arktiske og alpine systemer møter hverandre. Dette er nokså unikt, og engene må betegnes som klimaekstreme utforminger. De står likevel tydelig ut blant den omkringliggende vegetasjonen som i stor grad består av fjell-lyngheier og lesider (se flybilde på neste side).

Vi vil også nevne at bruken av området til boplasser og handelssted har ført til en svært intens torvtekt i hele reservatet. Praktisk talt alle myrområder er dominert av torvtekt, og det er også mange eksempler på at også fastmarksområder med humus (typisk lesider) har blitt kraftig utsatt for torvtekt. Mellom bergene langs sjøen der det utviklet bittesmå myrer i forbindelse med stagnerende vann har en også tatt all torv, noe som nå sees som tallrike små vannhull i det berglendte terrenget.

Figur 11. Flybilde over et parti av de vestlige delene av Slettnes naturreservat. En kan tydelig se elementer som hevede strandlinjer, store strandberg, og ikke minst seminaturlige enger som står ut med grønn farge mellom den ellers lyngdominerte (brune) vegetasjonen ellers. Et steingjerde krysser over engene.

Figur 12. Et av steingjerdene i den vestre delen av reservatet. Gjerdet er etablert på en hevet strandterasse med pionervegetasjon (T29-C-1 stein- og grusstrender og strandlinjer i pionérfase på epilitoral fastmark).

Figur 13. Seminaturlig eng i Slettnes naturreservat. Området er dominert av engarter i blanding med arter typiske for leside-eng.

Figur 14. Typisk leside i Slettnes naturreservat. Det kalde klimaet fører til frostprosesser og tuedannelser over alt der det er humusdominert fastmark som holder på vannet. Slike områder er stedvis kraftig utnyttet til torvtekt.

11.2 Observerte forvaltningsrelevante problemstillinger

Området er mye besøkt av turister, og det er en del stier i området. Både oppmerkede og mer anonyme. Dette er ikke et stort problem, men det kan være nyttig å følge med på dette. I forbindelse med kulturmarkene og tuftene er det trolig ikke så mye å gjøre. De går sakte men sikkert over til å få mer og mer beitepreg på grunn av reinbeite. Trolig vil de ikke gå over til å bli fjellheier på mange tiår enda.

11.3 Praktiske utfordringer i felt

Ingen spesielle.

11.4 Usikkerhet og alternative valg

De seminaturalige engene i området er svært spesielle på grunn av klimaet og den spesielle settingen med reinbeite. Artsmessig er de ganske like leside-enger, men på grunn av den åpenbare kulturtilknytningen i området har vi klassifisert dem som seminaturalige engar.